

Lapsi- ja
perhepalveluiden
muutosohjelma

HALLITUKSEN
KÄRKIHANKE

LAPSEN HYVINVOINNIN JA OPPIMISEN ASIALLA

LAPE evästykset lapsistrategialle

Maria Kaisa Aula, Hankejohtaja
Lapsistrategian ohjausryhmä 29.8.2018

LAPE

Muutostyö

1. Lapsen oikeuksia ja tietoperustaista vahvistava toimintakulttuuri

2. Lapsi- ja perhelähtöiset palvelut

HYVÄÄ ARKEA YHDESSÄ LÄHELLÄ 2015–2025

**Sopivaa tukea
oikeaan aikaan**

**Hyvinvoiva lapsi
oppii ja kasvaa**

**Lapsiystävällinen
kunta ja
maakunta**

LASTEN JA NUORTEN
HYVINVOINNIN,
TERVEYDEN JA
OPPIMISEN
YHDENVERTAISUUS

Lasten ja vanhempien
paremmat
vuorovaikutussuhteet

•Yksinäisyyden ja
kiusaamisen väheneminen

Kouluun kiinnittyminen

Jokainen lapsi
tarvitsee lähelleen
turvallisia ja
välittäviä aikuisia

KUSTANNUSTEN HILLINNÄN TAVOITTEET
kun lastensuojelun ja lastenpsykiatrian tarve sekä
vaikeat huoltajuusriidat vähenevät

LAPE MUUTOSTYÖ ETENEE JOKAISESSA MAAKUNNASSA

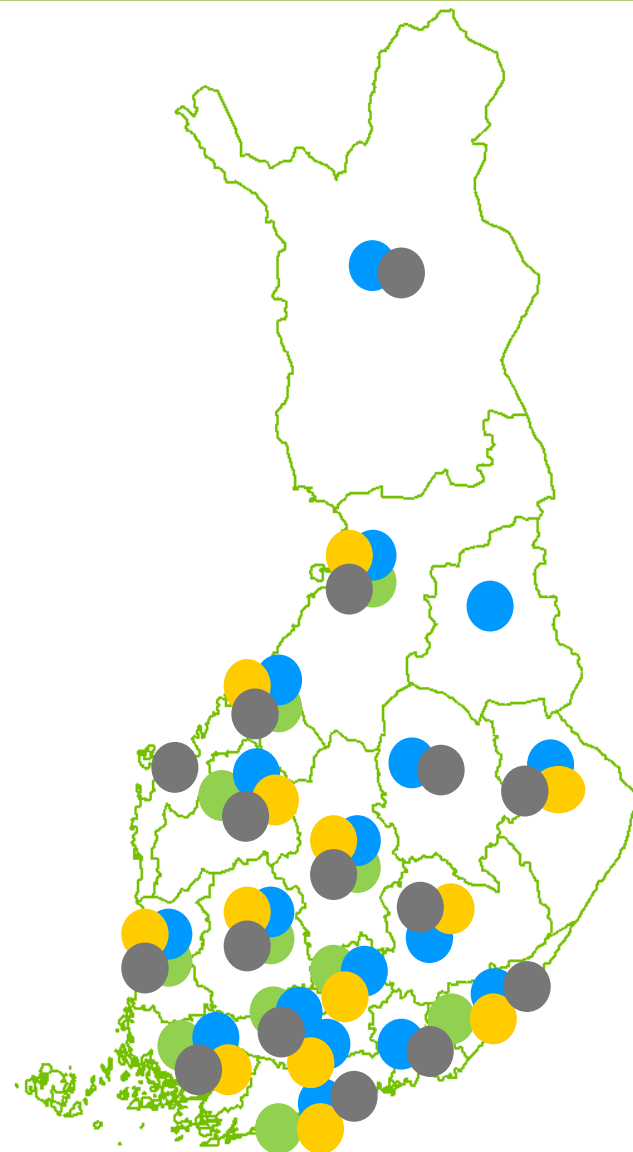
- LAPE ohjaa, kouluttaa, verkostoi, innovoi ja juurruttaa toimintamallit uuden maakunnan ja kunnan toimintaympäristöön.
- Jokaisessa maakunnassa toimiva LAPE ryhmä, kuntien LAPE ryhmät ja yhteistyö järjestöjen ja seurakuntien kanssa
- Lisäksi laaja kansallinen muutostyö (esim. tietopohja)
- Vaikutamme muutostyön jatkumiseksi pitkäjänteisesti myös yli hallituskausien.

LAPE KEHITTÄMISKOKONAISUUDET KOKO MAASSA

Rahoitus 2017-2018 19 milj. € + muutosagentti
kunnan ja maakunnan LAPE ryhmä

- **Toimintakulttuuri** uudistuu lapsen oikeuksiin ja tietoon perustuvaksi myös päätöksenteossa ja hallinnossa
- **Perhekeskustoimintamalli** – verkostoi lapsi ja perhepalvelut toimivaksi kokonaisuudeksi
- **Varhaiskasvatus/koulu/oppilaitokset** Hyvinvoiva lapsi oppii ja kasvaa - uudistustyö
- **Erityis- ja vaativimmat palvelut** verkostoidaan keskenään ja tuodaan lähemmäs arkea sekä peruspalveluihin – Viisi OT- keskusta vaativimmille palveluille

Miten muutosta tehdään?

2015-2018

1. Lapsen oikeuksia
ja tietoperus-
taisuutta vahvistava
toimintakulttuuri

2. Lapsi-
ja perhelähtöiset
palvelut

YHDESSÄ HYVÄÄ ARKEA LÄHELLÄ

Lasten, nuorten ja
vanhempien
osallisuus

STM&OKM

Toimeenpanon
tuki THL & OPH

Kunnat

Seurakunnat ja
järjestöt

Tulevat maakunnat

Yritykset

Kehittämiskokonaisuudet 2015-2018

-*Perhekeskustoimintamalli* verkostoi
palvelut ja tarjoaa kohtaamispaikkoja
koko maassa

-*Koulu, varhaiskasvatus ja oppilaitokset*
oppimisen ja hyvinvoinnin tukena 12
alueella

-*Erityispalvelut verkostoituvat ja tulevat*
lähemmäksi arkea (16 aluetta):

- *Toimintakulttuuri lapsen oikeus ja tieto-*
perustaiseksi (11 aluetta)

Kansallinen työ 2015-2018

-*Hyvinvoinnin seurannan* tietopohja
laajenee ja syvenee (THL)

-*Kasvun tuki* – näyttöön perustuvan
vanhemmuuden tuen menetelmät (ITLA)

-*Yhdyspintaselvitys*: Sivistystoimi-sote;
maakunta- sivistyskunta
verkostojohtaminen, sopimukset

-*Kananojan selvitys*: lastensuojelun
nopeat ratkaisut ja tiekartta -> 2020

-*Ammattilaisten osaamisen*
uudistaminen (OKM+STM)

- *Lapsenhuoltolain uudistus* (OM) tukee
sovinnoisuuksia

-*Kiusaamisen ehkäisyn toimet* (OKM)

-*Varhaiskasvatustalainsäädäntö* uudistuu
(OKM)

- *Vaativan erityisen tuen kehittäminen*
(OKM)

Siltaus jatkuu 2019

Kansallisen lapsistrategian
valmistelutyö
LAPE ohjaus=STM+OKM
Maakunta integraatio-
ohjelma (sote)

Kunta-maakunta
yhdyspinta ja juurrutus
- LAPE Muutosagentit (19)
jatkat
- 5 kunta-agenttia + 1 htv
OPH:een uusi voimavara
- LAPE- Akatemia -koulutus
jokaiseen maakuntaan
- Yksi lapsi – yhteinen
tilannekuva- tiedon
jakamisen sähköinen alusta

Tasa-arvoisen peruskoulun
sitoumus - työ ja
varhaiskasvatustalain
toimeenpano

Perhekeskustoimintamallin
vakiinnuttaminen + Perheet
keskiöön järjestöt/STEA
Lastensuojelun
tiimikoulutus ja tiekartta
OT –keskus + VIP verkosto

ITLA säätiön Kasvun tuki:
vanhemmuuden tueksi

Painopiste matalan
kynnyksen tukeen perheille

2020 - Lapsistrategia jatkuvuuden varmistajana

Sen osana
"LAPE 2.0"
2020-2024:
Hyvinvoiva lapsi
oppii ja kasvaa
Sopivaa tukea
oikeaan aikaan
lapsen ja
nuoren
arkiympäristöön

Kohti
lapsiystäväl-
listä kuntaa ja
maakuntaa

Tulokset 2025
Pysyvä muutos
Lasten läheiset
ihmissuhteet
vahvistuvat

Lähiyhteisöt
kannattelevat
kotona,
koulussa,
varhais-
kasvatuksessa,
harrastuksissa

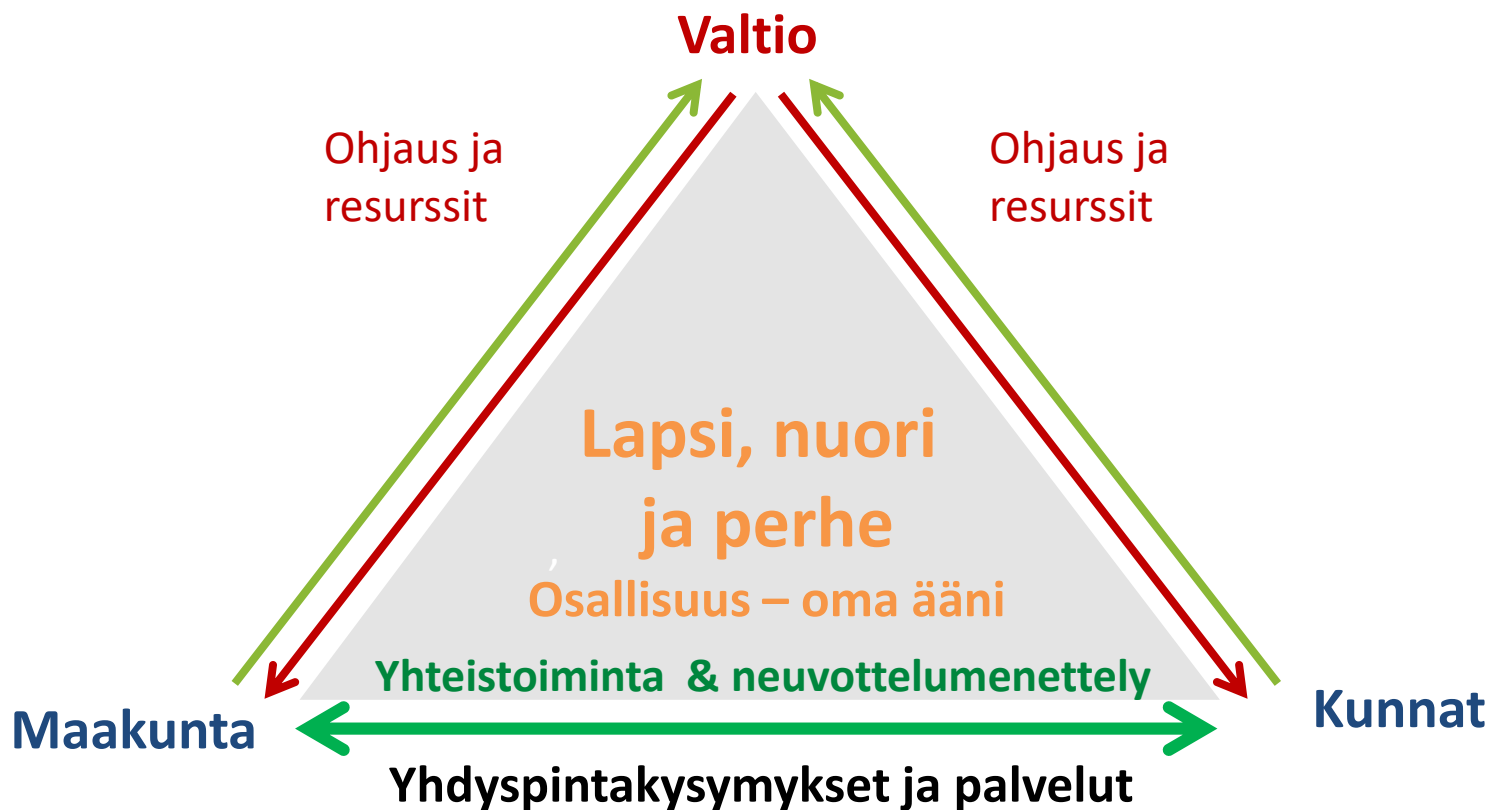
Hyvinvoinnin ja
oppimisen
yhdenvertaisuus
lisääntyy

Perheiden omat
voimavarat
vahvistuvat

Kustannusten kasvu
hidastuu kun
korjaavien
palveluiden tarve ja
huoltajuuskiistat

vähenevät
TERVEYDEN JA
HYVINVOINNIN LAITOS

Lapsi keskiöön - vastuu lapsesta on yhteinen

Yhteinen kansallinen tahtotila

Laaditaan vaalikausittain maan hallituksen toimesta kansallinen Lapsi- ja perhestrategia (LAPE-strategia), jonka eduskunta käsittelee ja joka

Tukee YK:n lapsen oikeuksien sopimuksen ja lapsi-, nuoriso- ja perhepolitiikan koordinaation välineenä myös kunta- maakunta ohjausta

- Lapsistrategia : Julkisen vallan toimijoiden yhteisen tahtotilan muodostamisen väline!
- Edellyttää: sitoutumista, suhteiden määrittämistä muihin ohjausvälineisiin ja strategioihin
- Vaalikausittain vai vaalikaudet ylittävä?
- Toimeenpano- ohjelman merkitys keskeinen

- Tutkimuksessa tarkasteltiin lasten ja nuorten terveyttä, hyvinvointia ja oppimista edistävien palvelujen ohjausta ja järjestämistä sosiaali-, terveys- ja opetustoimen yhteistyönä 11 eri maassa. Tutkimus toi esiin uutta vertailutietoa ja hyviä käytäntöjä, joista Suomi voisi ottaa oppia.
- Raportissa suositellaan, että Suomi loisi oman lapsistrategian, joka olisi hallituskauden ja hallinnonalojen rajat ylittävä. Strategiaa tuettaisiin muun muassa toimeenpano-ohjelmalla. Näin yhteiskunnan eri toimijat sitoutettaisiin lasten oikeuksien edistämiseen. Kansainvälisiä esimerkkejä lainsäädäntöön perustuvasta kansallisen lapsistrategian toimeenpanosta löytyy esimerkiksi Englannista ja Irlannista.
- Suosittaa vahvempaa sitoutumista YK:N lapsen oikeuksien sopimuksen eettiseen perustaan kun kehitetään lasten hyvinvointipolitiikkaa
- [http://vnk.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tutkimus-suomi-tarvitsee-lapsistrategian?](http://vnk.fi/artikkeli/-/asset_publisher/tutkimus-suomi-tarvitsee-lapsistrategian?_101_INSTANCE_OQ30cc0ALUpyv_lang)

LAPE= PYSYVÄÄ MUUTOSTA

Sivistyksen ja soten
kuntien ja maakuntien
yksityisen julkisen, järjestöjen ja seurakuntien
KUMPPANUUDELLA

2015-2019
LAPE

2019 -2024
LAPE siltaus
sekä LAPE 2.0
lapsistrategia
tukee

2025

Lapsiystävällinen
Suomi – lapsi- ja
perhelähtöiset
palvelut –
lähiyhteisöt ja
ihmissuhteet
kannattelevat